

ÚTMUTATÓ

az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 1. melléklete szerinti vagyon-, jövedelem- és gazdasági érdekeltségi nyilatkozat kitöltéséhez

I. Általános információk a 2024. január 1-31. között benyújtandó vagyon-, jövedelem- és gazdasági érdekeltségi nyilatkozatokkal összefüggésben

A vagyon-, jövedelem- és gazdasági érdekeltségi nyilatkozaton (a továbbiakban: vagyonyilatkozat) szereplő **dátum** – a benyújtási időszakra figyelemmel – **2024. január 1-31.** közötti lehet.

A vagyonyilatkozatot a **2023. december 31-én fennálló állapotnak megfelelően** kell kitölteni.

II. Általános útmutató a vagyonyilatkozat kitöltéséhez

A nyitó vagyonyilatkozatot az eskütétel napján fennálló állapot szerint, az éves vagyonyilatkozatot az előző év december 31. napján fennálló állapot szerint, a záró vagyonyilatkozatot a megbízatás megszűnésének napján fennálló állapot szerint az Ogytv. 1. melléklete szerinti formában, az Ogytv. összeférhetetlenségi szabályaira is figyelemmel kell kitölteni.

A vagyonyilatkozatban minden vagyonelemet és jövedelemforrást fel kell tüntetni, függetlenül annak fekvési helyétől és forrásától.

Ha a vagyonyilatkozatban az adott részben szereplő adatokkal (ld. foglalkozás, megbízatás, tisztség, tagság, tevékenység vagy érdekeltség) összefüggésben nyilatkozni kell arról, hogy a képviselő azért díjazásban részesül-e, a havi bruttó jövedelmet a vagyonyilatkozatban feltüntetett kategóriák szerint, az adott kategória X-szel történő megjelölésével szükséges megadni. A táblázatban tehát nem kell a pontos összeget feltüntetni, kivéve ha az adott jövedelem az 5. kategóriába tartozik (havi bruttó 5 000 000 forint feletti jövedelemnél), mert ebben az esetben a kategória X-szel történő megjelölése mellett a millióra kerekített összeget is szükséges a táblázatban feltüntetni.

A kitöltési útmutatón túlmenően más tartalmi előírás, illetve ajánlás, továbbá formai megkötés nincs, például papíralapon történő kitöltésnél az üresen maradt rovatokat ki lehet húzni, de ez nem kötelező.

Amennyiben papíralapú kitöltésnél – pl. ingatlanok esetében – további oldalakra van szükség, a képviselő az érintett oldalból pótlapot csatolhat a vagyonyilatkozat megfelelő részéhez.

A képviselő a vagyonyilatkozat minden részét köteles értelemszerűen kitölteni, a családtag vagyonyilatkozati nyomtatványában azonban a nyilatkozatot adó személyére vonatkozó adatokon, valamint a záró részen kívül csak az A) és C) részt kell kitölteni.

III. Útmutató a vagyonyilatkozat egyes részeinek kitöltéséhez

A nyilatkozatot adó személye:

Az országgyűlési képviselő és a vagyonyilatkozat-tételre kötelezett családtag(ok) külön-külön formanyomtatványt töltenek ki.

Az 1. számú lábjegyzetnek megfelelően a nyilatkozatot adó csak a saját személyére vonatkozó adatokat tölti ki. Az 1. pontban a megfelelő pont aláhúzandó vagy bekarikázandó, a 2. pontban pedig a nyilatkozatot adó nevét kell feltüntetni.

Vagyonyilatkozat-tételre kötelezett családtag:

- **házas társ:** a nyilatkozat-tételre kötelezettel közös háztartásban élő házas társ.
- **élettárs:** a nyilatkozat-tételre kötelezettel közös háztartásban élő élettárs. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:514. § (1) bekezdése alapján élettársi kapcsolat áll fenn két olyan, házasságkötés nélkül közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben (továbbiakban: életközösség) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége, vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenes ági rokonságban vagy testvéri kapcsolatban.
- **gyermek:** a nyilatkozat-tételre kötelezettel közös háztartásban élő - akár kiskorú, akár nagykorú - vér szerinti, örökbefogadott, valamint nevelt gyermek.

A) rész

VAGYONI NYILATKOZAT

Általános információ a vagyoni nyilatkozat kitöltéséhez:

A vagyonyilatkozatban mind a belföldi, mind a külföldi érdekeltségeket és vagyonelemeket fel kell tüntetni, ideértve a nem Magyarországon található ingatlanokat is.

I. Ingatlanok (kivéve a nyilatkozatot adó, valamint a vele közös háztartásban élő házas társa vagy élettársa és gyermeke(i) kizárólagos használatára fenntartott ingatlant)

A 2. számú lábjegyzet alapján az ingatlan-nyilvántartási adatokkal megegyezően kell kitölteni.

Nem kell feltüntetni azt az ingatlant, amelyet a nyilatkozatot adó, illetve családtagja életvitelszerűen vagy tartós jelleggel lakhatás céljából használ; ugyanakkor ez alapján legfeljebb egy ingatlan feltüntetése mellőzhető. Tehát pl. ha egy képviselő tulajdonában három olyan ingatlan van, amelyet életvitelszerűen vagy tartós jelleggel lakhatás céljából használ, akkor a három ingatlanból kettőt fel kell tüntetni a vagyonyilatkozatban.

Szerzés jogcíme, ideje: a szerzés jogcíme lehet pl. ajándékozás, öröklés, adásvétel, csere. Időpontként, amennyiben azokat valamely nyilvántartás vagy közokirat (pl. ingatlan-nyilvántartás, telekkönyvi kivonat, stb.) tartalmazza, az azokban foglaltaknak megfelelően kell feltüntetni.

Az ingatlanok adatait az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatoknak megfelelően kell megjelölni [ld. a Ptk. Ötödik Könyv Negyedik Részét és az ingatlan-nyilvántartásról

szóló 1997. évi CXLI. törvényt].

II. Nagy értékű ingóságok

A 3. számú lábjegyzetnek megfelelően nagy értékűnek minősül az ingóság, ha értéke eléri az 5 millió forintot. Az értékhatárt el nem érő ingóságokat (pl. jármű, műalkotás, gyűjtemény, értékpapír, megtakarítás, készpénz, számla- és pénzkövetelés) nem kell feltüntetni. Az értékre vonatkozóan szakvéleményt nem szükséges beszerezni.

II. 3. pont Védett műalkotás, védett gyűjtemény:

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény szerinti védett kulturális javak, valamint védett gyűjtemények (pl. művészeti alkotások, régészeti emlékek, ásvány, hadtörténeti, mezőgazdasági, közlekedéstörténeti emlékek, muzeális értékű könyvek).

II. 4. pont Egyéb ingóság:

E pontban tüntetendőek fel a védettnek nem minősülő (a 3. pontban nem szerepeltetett) műalkotások (képzőművészeti alkotások, ékszerek), gyűjtemények, bútorok, állatok stb.

II. 5. pont Értékpapírban elhelyezett megtakarítás vagy egyéb befektetés (részvény, kötvény, részjegy, kincstárjegy, vagyonjegy, részesedés magántőkealapban, biztosítás stb.):

Értékpapírnak minősül minden olyan okirat, amelyet a Ptk. vagy a kibocsátás helyének joga értékpapírnak tekint, így különösen: részvény, kötvény, részjegy, kincstárjegy, vagyonjegy, részesedés magántőkealapban, biztosítás, állampapír, letéti jegy, váltó, csekk, közraktári jegy, jelzáloglevél, stb.

Az értékpapír megnevezéseként a kibocsátó által adott megnevezést, értékeként pedig a névértéket kell feltüntetni. Az egy kibocsátó által azonos időpontban kiadott azonos elnevezésű értékpapírok együttes értékük feltüntetésével is megjelölhetők.

II. 6. pont Takarékbetétben elhelyezett megtakarítás:

E pontban kell feltüntetni a hitelintézetnél elhelyezett takarékbetétben a vagyonyilatkozat-tétel napján rendelkezésre álló pénzüsszeget, valamint a takaréklevél, egyéb betéti okirat összegét is, feltéve, hogy az 5 millió forint értékhatárt eléri.

A 4. számú lábjegyzetnek megfelelően külföldi pénznemben elhelyezett megtakarítás esetén a megtakarítás összegét a vagyonyilatkozat kitöltésének napján aktuális, a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán szükséges forintértéken megadni, és az átváltási árfolyamot megjelölni.

II. 7. pont Készpénz:

E pontban a be nem fektetett, hitelintézetnél el nem helyezett, a kitöltés napján rendelkezésére álló, 5 millió forint értékhatárt elérő készpénzállományt kell feltüntetni.

Az 5. számú lábjegyzetnek megfelelően külföldi pénznemben lévő készpénz esetén a készpénz összegét a vagyonyilatkozat kitöltésének napján aktuális, a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán szükséges forintra átváltani, és az átváltási árfolyamot megjelölni.

II. 8. pont Hitelintézeti számlakövetelés vagy más, szerződés alapján fennálló pénzkövetelés:

Itt kell nyilatkozni a hitelintézettel, magánszeméllyel, gazdasági társasággal, stb. szemben fennálló pénzkövetelésről, részükre a nyilatkozat-tételre kötelezett által kölcsönadott pénzösszegekről, amennyiben az ugyanazon személy vagy szervezet felé fennálló pénzkövetelés összege eléri az 5 millió forint értékhatárt. Itt kell feltüntetni továbbá a lakossági folyószámlán, devizaszámlán (a devizanem megjelölésével), bankszámlán, egyéb számlán az adott devizanemben szereplő összeget, ha az eléri a fenti értékhatárt.

A 6. számú lábjegyzet szerint a külföldi pénznemben fennálló számlakövetelés, pénzkövetelés esetén ezek összegét a vagyonyilatkozat kitöltésének napján aktuális, a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán szükséges forintértéken megadni, és az átváltási árfolyamot megjelölni.

Hitelintézet: bank, szakosított hitelintézet és szövetkezeti hitelintézet.

Az **önkéntes biztosító pénztárak** nem tartoznak a hitelintézetek közé, ez alapján a pénztárba történő befizetések hitelintézeti számlakövetelésnek nem minősíthető, ún. szerződés alapján fennálló pénzkövetelések, ezért ezek összegét a 8. pont b) alpontjában kell feltüntetni a vagyonyilatkozat-tétel napjának megfelelő állapot szerint.

Ha a megjelölt időpontban a számlán negatív összeg szerepel, akkor erről nem itt, hanem a tartozásokról szóló III. 2. pontban kell nyilatkozni.

III. Tartozások

Itt kell feltüntetni – értékhatártól függetlenül – a köztartozásokat, a hitelintézettel vagy magánszemélyekkel szemben esetlegesen fennálló tartozásokat.

A 8. számú lábjegyzet alapján a külföldi pénznemben fennálló tartozás esetén a tartozás összegét a vagyonyilatkozat kitöltésének napján aktuális, a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán szükséges forintértéken megadni, és az átváltási árfolyamot megjelölni.

III. 2. pont Hitelintézettel szembeni tartozások:

Itt kell feltüntetni a hitelintézettől kapott lakáskölcsönt, áruvásárlási kölcsönt, stb. A tartozás összegénél – lehetőség szerint – a tartozás kamatok nélkül számított

alapösszegét kell megjelölni.

III. 3. pont Magánszemélyekkel szembeni tartozások:

A tartozás összegére, keltére, lejáratí idejére vonatkozó adatokat kell kitölteni.

B) rész

JÖVEDELEMNYILATKOZAT

A B) részt – a 9. számú lábjegyzetnek megfelelően – a családtagnak nem kell kitöltenie.

I. A nyilatkozatot adó a nyilatkozattételi kötelezettségét megalapozó megbízatásának keletkezését megelőző három évben végzett foglalkozása(i), állami, önkormányzati és gazdasági tisztsége(i) vagy megbízatása(i), valamint gazdálkodó szervezetben vagy más, jogi személyben és jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezetben vállalt tagsága(i)

A képviselő feltünteti minden, a nyilatkozattételi kötelezettségét megalapozó megbízatása keletkezését megelőző három évben végzett foglalkozását, állami, önkormányzati és gazdasági tisztségét vagy megbízatását, valamint gazdálkodó szervezetben, jogi személyben vagy jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezetben vállalt tagságát, függetlenül attól, hogy ebből származott-e adóköteles jövedelme vagy díjazás nélkül végezte az adott tevékenységet (e pontban értelemszerűen az összeférhetlenség alá eső, valamint az összeférhetlenség alá nem eső foglalkozást, tisztséget, megbízatást és tagságot is fel kell tüntetni). Amennyiben a képviselő a megelőző parlamenti ciklusban is képviselő volt, úgy ezt is fel kell tüntetni.

Gazdálkodó szervezet – a 10. számú lábjegyzetnek megfelelően – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 7. § (1) bekezdés 6. pontja szerint: a **gazdasági társaság**, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, a külföldi székhelyű vállalat magyarországi fióktelepe, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a közös vállalat, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az **ügyvédi iroda**, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az **egyéni vállalkozó**, emellett gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban az állam, a helyi önkormányzat, a költségvetési szerv, jogszabály alapján a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat alkalmazó egyéb jogi személy, a felsőoktatási intézmény, az **egyesület**, a **köztestület**, valamint az **alapítvány; így a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány is.**

II. A nyilatkozatot adónak a nyilatkozat megtételekor fennálló foglalkozása(i), illetve rendszeres tevékenysége(i), amely(ek)ből adóköteles jövedelme származik

A képviselő feltünteti minden, az Ogytv. 80. §-ának megfelelő, **rendszeres** tevékenységét, amelyet a képviselői megbízatása mellett végez (tehát **a képviselői megbízatást, valamint az ebből származó jövedelmet nem kell feltüntetni**), és amelyből adóköteles jövedelme származik. **A nyugdíj nem minősül adóköteles**

jövedelemnek. Az Ogytv. 80. §-ának megfelelő, rendszeres tevékenység például a tudományos, egyetemi oktatói, főiskolai oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint a jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység, az őstermelő.

III. A nyilatkozatot adónak a nyilatkozat megtételekor fennálló, alkalmankénti, díjazással járó tevékenysége(i), amennyiben az összes alkalmankénti tevékenységekért járó díjazás teljes összege egy naptári évben meghaladja a 2 000 000 forintot

A képviselő feltünteti minden, **nem rendszeresen** végzett tevékenységét, amennyiben az **összes alkalmankénti tevékenységéből** egy naptári évben több mint 2 000 000 forint jövedelme származik (például: írói, előadóművészeti tevékenység, ingatlan és termőföld bérbeadás, stb.). E rész kitöltése tehát csak abban az esetben szükséges, ha

a) egy alkalmi tevékenységből vagy

b) több alkalmi tevékenységből együttesen

2 000 000 forintot meghaladó jövedelme származik a képviselőnek. A különböző tevékenységeket a táblázatban külön sorban kell szerepeltetni, és a tevékenységekből származó jövedelmet is tevékenységenként kell feltüntetni. Ez abban az esetben is így van, ha a tevékenységekből származó jövedelem együttesen éri el az évi bruttó 2 000 000 forintot. Továbbá a táblázatban csak azon tevékenységek feltüntetése szükséges, amelyekből adóköteles jövedelem származik.

A nem rendszeresen kapott jövedelmet éves alapon kell kiszámítani, el kell osztani tizenkettővel, és be kell sorolni a vagyonyilatkozat szerinti havi jövedelmi kategóriák egyikébe.

C) rész

GAZDASÁGI ÉRDEKELTSÉGI NYILATKOZAT

I. A nyilatkozatot adónak a nyilatkozat megtételekor fennálló gazdálkodó szervezetben, jogszabály által létrehozott testületben vállalt tagsága(i) (ideértve a pártoló, illetve a tiszteletbeli tagságot is), tisztsége(i), valamint bizalmi vagyongazdálkodási jogviszony alapján fennálló vagyongazdálkodói, vagyongazdálkodói, illetve kedvezményezett jogállása(i)

Gazdálkodó szervezet alatt – a 15. számú lábjegyzetnek megfelelően – a *B)* részben nevesített gazdálkodó szervezet értendő.

A 16. számú lábjegyzetnek megfelelően az alábbiak feltüntetése szükséges: a) a gazdálkodó szervezet, testület neve vagy vagyongazdálkodási jogviszony megjelölése; b) tagság (tag, tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltág/kültág stb.), tisztség, tevékenység megjelölése.

A képviselőnek többek között a *C)/I.* részben kell nyilatkoznia a képviselői megbízatása alatti, az Ogytv. 89. §-a szerinti tagságáról, tisztségéről, tevékenységéről vagy vagyongazdálkodási jogállásáról. Amennyiben a tagsággal, tulajdonosi, részvényesi minőséggel összefüggésben a képviselő a nyereségből részesedésre jogosult, az ebből származó jövedelmet be kell sorolni a megfelelő jövedelmi kategóriába.

Bizalmi vagyongazdálkodási jogviszony: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:310. § (1) bekezdése szerint bizalmi vagyongazdálkodási szerződés alapján a vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodó által tulajdonába adott dolgok, ráruházott jogok és követelések saját nevében a kedvezményezett javára történő kezelésére, a vagyongazdálkodó

díj fizetésére köteles.

II. A nyilatkozatot adónak a nyilatkozat megtételekor fennálló bármilyen olyan érdekeltsége(i) gazdasági társaságban, amely(ek) befolyást gyakorolhat(nak) a közpolitikával kapcsolatos kérdésekre, illetve olyan tulajdoni érdekeltsége(i), amely(ek) meghatározó befolyást biztosít(anak) számára gazdasági társaság ügyei tekintetében

A képviselő a (C/II.) részben feltünteti:

- a **közpolitikával kapcsolatos kérdésekre esetleg befolyást gyakorló** gazdasági társaságban (például: médiaszolgáltatással foglalkozó társaság, stb.) fennálló bármilyen érdekeltségét, függetlenül attól, hogy az érdekeltség meghatározó befolyást biztosít-e a számára az adott gazdasági társaságban, illetve
- gazdasági társaságban fennálló olyan tulajdoni érdekeltségét – a tulajdoni érdekeltség arányának megjelölésével –, amely **meghatározó befolyást** biztosít számára a gazdasági társaság ügyei tekintetében.

Gazdasági társaság a Ptk. 3:89. § (1) bekezdése alapján a közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság.

A meghatározó befolyás megállapításánál a Ptk. többségi befolyásra vonatkozó szabályai (1. pont), valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) ellenőrző befolyásra vonatkozó szabályai (2. pont) irányadóak.

1. A Ptk. 8:2. § alapján **többségi befolyás** az olyan kapcsolat, amelynek révén természetes személy vagy jogi személy (befolyással rendelkező) egy jogi személyben a **szavazatok több mint felével vagy meghatározó befolyással** rendelkezik.

A befolyással rendelkező akkor rendelkezik egy jogi személyben meghatározó befolyással, ha annak tagja vagy részvényese, és

a) jogosult e jogi személy vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsága tagjai többségének megválasztására, illetve visszahívására; vagy

b) a jogi személy más tagjai, illetve részvényesei a befolyással rendelkezővel kötött megállapodás alapján a befolyással rendelkezővel azonos tartalommal szavaznak, vagy a befolyással rendelkezőn keresztül gyakorolják szavazati jogukat, feltéve, hogy együtt a szavazatok több mint felével rendelkeznek.

A többségi befolyás akkor is fennáll, ha a befolyással rendelkező számára a fenti jogosultságok közvetett befolyás útján biztosítottak.

Közvetett befolyással rendelkezik a jogi személyben az, aki a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyben (köztes jogi személy) befolyással bír. A közvetett befolyás mértéke a köztes jogi személy befolyásának olyan hányada, amilyen mértékű befolyással a befolyással rendelkező a köztes jogi személyben rendelkezik. Ha a befolyással rendelkező a szavazatok felét meghaladó mértékű befolyással rendelkezik a köztes jogi személyben, akkor a köztes jogi személynek a jogi személyben fennálló befolyását teljes egészében a befolyással rendelkező közvetett befolyásaként kell figyelembe venni. A közeli hozzátartozók közvetlen és közvetett tulajdoni részesedését vagy szavazati jogát egybe kell

számítani.

A gazdasági társaságban fennálló olyan tulajdoni érdekeltséget, amely a Ptk. szerinti többségi, illetve meghatározó befolyásnak minősül, a vagyonyilatkozatban fel kell tüntetni.

2. A Hpt. 6. § 18. pontja alapján az ellenőrző befolyás egy személy és egy vállalkozás között fennálló olyan kapcsolat, amelynek alapján

a) a befolyással rendelkező személy dönthet a vállalkozás nyereségének felosztásáról, nyereségének vagy veszteségének más vállalkozáshoz való átcsoportosításáról, stratégiájáról, üzletpolitikájáról vagy értékesítési politikájáról,

b) lehetővé válik - függetlenül attól, hogy a megállapodást alapszabályban (alapító okiratban) vagy más írásos szerződésben rögzítették - a vállalkozás irányításának más vállalkozás irányításával való összehangolása valamely közös cél érdekében,

c) a közös irányítás a vállalkozások ügyvezetésének, felügyelő bizottságának részben (de a döntésekhez szükséges többséget kitevő) vagy teljesen azonos összetételén keresztül valósul meg vagy

d) a befolyással rendelkező személy tőkekapcsolat nélkül gyakorol jelentős befolyást egy másik vállalkozás működésére.

A gazdasági társaságban fennálló olyan tulajdoni érdekeltséget, amely a Hpt. szerinti ellenőrző befolyásnak minősül, a vagyonyilatkozatban fel kell tüntetni.

A közpolitikával kapcsolatos kérdésekre esetleg befolyást gyakorló gazdasági társaság vagyonyilatkozatban történő szerepeltetésénél – a 17. számú lábjegyzetnek megfelelően – az alábbiak feltüntetése szükséges: a) a gazdasági társaság neve; b) az érdekeltség formája (tag, tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltag/kültag stb.). Ennek megfelelően a táblázat első oszlopában a gazdasági társaság nevét, valamint az érdekeltség formáját szükséges feltüntetni. A második oszlopban a tulajdoni érdekeltség arányát csak abban az esetben szükséges feltüntetni, ha a képviselő a gazdasági társaságban egyúttal meghatározó befolyást biztosító tulajdoni érdekeltséggel is rendelkezik.

A gazdasági társaságban meghatározó befolyást biztosító tulajdoni érdekeltség vagyonyilatkozatban történő szerepeltetésénél a táblázat első oszlopában a gazdasági társaság nevét, az érdekeltség formáját, második oszlopában a tulajdoni érdekeltség arányát szükséges feltüntetni.

Záró rész

A keltezést és az aláírást követő mondatokban – a kapcsolódó 18. és 19. számú lábjegyzetek alapján – a megfelelő, a nyilatkozatot adóra vonatkozó rész aláhúzendó.